

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України,
Міністерства оборони України

“ ___ ” _____ 20__ року № ___ / _____

ПОЛОЖЕННЯ

про кафедру військової підготовки ДВНЗ «Прикарпатський національний університету імені Василя Стефаника»

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає діяльність кафедри військової підготовки (далі – кафедра) ДВНЗ «Прикарпатський національний університету імені Василя Стефаника» (далі – університет), повноваження органів управління кафедри університету, особливості організації та здійснення освітньої діяльності на кафедрі, використання військового майна, озброєння, військової техніки та інших матеріально-технічних засобів.

2. Положення розроблено відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про військовий обов’язок та військову службу”, постановою Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2012 року № 48 «Про затвердження Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу» (із змінами), Положення про військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України та Міністерства оборони України від 15 серпня 2018 № 910/412 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2018 року за №1229/32681.

3. Кафедра створена постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 962 «Про утворення військових навчальних підрозділів, вищих навчальних закладів та внесення змін у додаток до Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу» може бути реорганізована і ліквідована рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Міністерства оборони України, погодженим з Міністерством освіти і науки України.

4. Кафедра розміщується на фондах університету з метою підготовки військових фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань з числа громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу.

З питань організаційної роботи, адміністративно-господарської, фінансової і освітньої діяльності та організації навчально-виховного процесу кафедра підпорядковується ректору університету.

З питань особливостей підготовки військових фахівців, проходження навчального збору та забезпечення озброєнням, військовим майном і спеціальною технікою кафедра підпорядковується органу військового

управління визначеного спільної директиви Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України від 23 лютого 2019 року №322/1/2дск «Про проведення організаційних заходів у Збройних Силах України в 2019 році» Командуванню Сил логістики Збройних Сил України.

Кафедра військової підготовки університету має свою печатку із зображенням Державного Герба України, назвою закладу вищої освіти та власною назвою.

5. Кафедра функціонує з метою:

військової підготовки громадян України (далі громадян) за програмою підготовки офіцерів запасу;

організації та проведення наукової, науково-технічної, інноваційної та методичної діяльності;

здійснення військово-патріотичного виховання.

На кафедрі здійснюється навчання громадян за програмою підготовки офіцерів запасу. Кафедра має право надавати освітні послуги відповідно до законодавства України.

Підготовка військових фахівців здійснюється із залученням науково-педагогічних (педагогічних) працівників та використанням матеріально-технічної бази університету та Міністерства оборони України.

6. Управління кафедрою у межах компетенції здійснюють Міністерство освіти і науки України та Міністерство оборони України.

Підпорядкованість кафедри органам військового управління (структурним підрозділам Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України визначається наказом Міністерства оборони України.

7. Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри.

Завідувач кафедри є прямим начальником для особового складу кафедри військової підготовки та у своїй діяльності виконує обов'язки і користується правами визначеними статутами Збройних Сил України, статутам університету, положенням про кафедру військової підготовки та Положенням про військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України від 15 серпня 2018 року №910/412.

З питань підготовки військових фахівців начальник (завідувач) кафедри керується наказами (директивами) Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України, центральних органів виконавчої влади, яким підпорядкований університет, та ректору університету.

З питань організації служби військ начальник (завідувач) кафедри керується статутами Збройних Сил України та наказами (розпорядженнями) начальника Івано-Франківського гарнізону в межах якого розташована кафедра військової підготовки університету.

II. Основні завдання та функції кафедри

1. Основними завданнями та функціями кафедри є:

організація і науково-методичне забезпечення всіх видів навчальних занять;

організація самостійної роботи громадян;
організація та проведення практичної підготовки громадян;
проведення діагностики результатів навчання, виховання і розвитку громадян України;
управління якістю навчального процесу;
підвищення професійного рівня та методичної майстерності керівного складу, науково-педагогічних працівників;
удосконалення існуючих, перспективних та розробка нових методик, форм та технологій проведення всіх видів навчальних занять;
участь у дослідженні актуальних проблем і перспектив розвитку військової освіти;
узагальнення досягнень зарубіжних країн у галузі будівництва та розвитку військових структур, способів ведення бойових дій, створення нових видів озброєння та військової техніки;
організація інформаційно-рекламної і видавничої діяльності для пропаганди досягнень шляхом видання монографій, підручників та інших наукових і науково-методичних матеріалів;
створення сучасної науково-експериментальної і навчально-лабораторної бази та їх ефективно використання;
виховання у громадян України глибокого почуття любові до України, її народу, формування в них необхідних бойових якостей, духовної та психологічної готовності із зброєю в руках захищати Українську державу, формування якостей громадянина-патріота, особистої відповідальності за оборону і безпеку України, поваги до Конституції України та інших законів України, свідомого виконання вимог Військової присяги і Статутів Збройних Сил України, наказів та директив Міністра оборони України і начальника Генерального штабу Збройних Сил України;
виховання в громадян України свідомого, творчого ставлення до навчання, високої культури поведінки;
вивчення морально-психологічних якостей громадян України (кандидатів для навчання на кафедрі), проведення професійного психологічного відбору на навчання;
забезпечення психологічної адаптації громадян України відповідно до їх фаху та індивідуальних нервово-психологічних особливостей; проведення відповідної профілактичної роботи;
вживання необхідних заходів щодо стабілізації викладацького колективу, формування в ньому атмосфери творчої роботи, високої моралі та відповідальності;
виховання у громадян України високих професійних якостей, необхідних майбутньому офіцеру, здатному грамотно навчати та виховувати підлеглих, зміцнювати військову дисципліну і організованість, підтримувати постійну бойову готовність, уміло згуртовувати військові колективи, працювати в умовах демократизації життя у військах (силах).

2. Кафедра діє на підставі статуту університету та положення про кафедру військової підготовки університету, затверджується наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерством оборони України

(Озброєння Збройних Сил України), якому підпорядкована кафедра, і Положення про військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти.

3. Перелік спеціальностей (спеціалізації), за якими здійснюється підготовка військових фахівців відповідних рівнів вищої освіти на кафедрі визначається згідно з чинним законодавством.

4. Чисельні показники прийому на навчання та службове становище (статус) тих, хто навчається на кафедрі з кожної спеціальності підготовки, визначається наказами Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України.

5. Перевірка кафедри здійснюється відповідно до законодавства України та Міністерства освіти і науки України.

III. Структура кафедри та органи її управління

1. Структура та чисельність особового складу кафедри, що проводить підготовку офіцерів запасу з числа громадян, - визначається штатним розписом на підставі військових фахівців.

Штатний розпис складається планово-фінансовим відділом та щороку корегується залежно від обсягів державного замовлення на підготовку військових фахівців.

Для проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб, а також у разі організації на кафедрі підготовки студентів за цивільними спеціальностями до штатного розпису кафедри розробляється додатковий штатний розпис на утримання працівників за рахунок коштів, отриманих за надання освітніх послуг.

Порядок розробки і затвердження штатного розпису та додаткового штатного розпису кафедри визначається відповідно до Типових нормативів для розробки штатів (штатних розписів) військових навчальних підрозділів, затверджених наказом Міністерства оборони України за погодженням з Міністерством освіти і науки.

2. Кафедра військової підготовки створюється у складі університету та є його структурним підрозділом, що проводить освітню діяльність з військово-професійної підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу, а також бере участь у науковій діяльності університету, у тому числі з підвищення кваліфікації педагогічних працівників та військових фахівців.

Залежно від особливостей організації освітнього процесу, обсягу державного замовлення на навчання з кожної спеціальності та переліку спеціальностей на кафедрі можуть створюватись інші структурні підрозділи, призначені для забезпечення її діяльності.

Для вирішення окремих завдань і більш повного використання потенціалу цивільних структурних підрозділів та кафедри військової підготовки університет може створювати спільні структурні підрозділи відповідно до законодавства України.

3. На кафедрі створюються предметно-методичні групи з числа науково-педагогічних працівників, які разом ведуть спільну навчальну роботу з визначених навчальних дисципліни (розділів військової підготовки).

Начальники предметно-методичних груп призначаються наказом завідувача кафедри.

Кількість предметно-методичних груп, їх склад, назва і порядок роботи визначається наказом завідувача кафедри залежно від змісту підготовки змінного складу.

4. Підrozділами громадян є навчальний взвод і відділення (рота, батарея, взвод – під час навчального збору).

5. Особовий склад кафедри військової підготовки поділяється на постійний і змінний.

До постійного складу кафедри належать:

керівний склад (завідувач, заступники завідувача кафедри), науково-педагогічні працівники.

До змінного складу кафедри належать громадяни України, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу.

6. Комплектування посад завідувача кафедри та його заступників, науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до законодавства України.

7. Прийняття цивільних осіб на посади постійного складу кафедри здійснюється наказами керівника органу військового управління, якому підпорядкована кафедра, за погодженням з ректором.

Прийняття цивільних осіб на посади, які передбачені додатковим штатним розписом на утримання працівників за рахунок коштів, отриманих за надання освітніх послуг – наказом ректора університету за погодженням з керівником органу військового управління, якому підпорядкована кафедра.

8. До науково-педагогічних працівників кафедри належать працівники, які обіймають посади науково-педагогічних працівників відповідно до законодавства України.

9. Посаду завідувача кафедри можуть займати особи, які мають вчене звання (науковий ступінь), а також стаж науково-педагогічної роботи не менше п'яти років, висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління або військових начальних закладів, які мають ступінь вищої освіти магістра за відповідною спеціальністю та досвід проходження військової служби на керівних посадах в органах військового управління не менше трьох років.

На посаду професора кафедри можуть призначатися особи, які мають:

вчене звання професора або науковий ступінь доктора наук зі стажем науково-педагогічної роботи не менше трьох років;

вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) і науковий ступінь кандидата наук зі стажем науково-педагогічної роботи не менше п'яти років;

вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної роботи не менше десяти років.

На посаду доцента можуть призначатися особи:

які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь, досвід науково-педагогічної роботи;

старші викладачі та викладачі без наукових ступенів і вчених звань, які мають не менше десяти років стажу науково-педагогічної роботи, проводять

навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники та наукові праці;

висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління або військових навчальних закладів (установ, організацій), які мають повну вищу освіту з освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (магістра) і здійснюють педагогічну, науково-педагогічну діяльність.

На посаду старшого викладача кафедри можуть призначатися особи:

які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь кандидата наук;

викладачі без наукових ступенів і вчених звань, які мають не менше п'яти років стажу науково-педагогічної (педагогічної) роботи, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники;

висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій), які мають повну вищу освіту і здійснюють педагогічну, науково-педагогічну діяльність.

На посади викладачів та асистентів кафедри можуть призначатися випускники ад'юнктури (аспірантури), а також особи, які мають повну вищу освіту за відповідним фахом.

10. Функціональні посадові обов'язки (інструкції) осіб з числа науково-педагогічних працівників розробляються у встановленому порядку і затверджуються завідувачем кафедри (ректором університету).

11. До підрозділів забезпечення кафедри належать працівники, які обіймають відповідні посади згідно зі штатним розписом та додатковим штатним розписом.

Посади у підрозділах забезпечення комплектуються працівниками, які мають необхідну професійну підготовку, достатні практичні навички в роботі за фахом.

Функціональні обов'язки (посадові інструкції) посадових осіб підрозділів забезпечення розробляються у встановленому законодавством порядку і затверджуються завідувачем кафедри (ректором університету).

12. Громадяни України, які навчаються на кафедрі, крім прав та обов'язків, що передбачені статтями 54, 55 Закону України "Про вищу освіту", зобов'язані:

додержуватися умов контракту та правил внутрішнього розпорядку кафедри;

виконувати вимоги режиму таємності та не допускати розголошення державної таємниці, що їм буде довірена або стане відомою під час навчання.

Інші права та обов'язки визначені законами та Статутом університету.

13. Громадяни України, які проходять на кафедрі військову підготовку за програмою офіцерів запасу, крім прав, передбачених Законом України "Про вищу освіту" та Положенням про державний вищий навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1074, мають право:

брати участь у наукових роботах з військової тематики;

проходити з дозволу завідувача кафедри військову підготовку за індивідуальними планами (для громадян, які пройшли строкову військову службу до вступу в університет).

14. Громадяни України, які проходять на кафедрі військову підготовку за програмою офіцерів запасу, крім обов'язків, передбачених Законом України "Про вищу освіту" та Положенням про державний вищий навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1074, зобов'язані:

сумлінно вивчати військову справу, наполегливо оволодівати командирськими, методичними та практичними навичками за встановленою військово-обліковою спеціальністю;

відвідувати всі заняття з військової підготовки, у встановлені терміни складати заліки та екзамени, які передбачені програмою військової підготовки, брати участь у заходах, що проводяться кафедрою;

дотримуватись на заняттях з військової підготовки вимог Статутів Збройних Сил України і розпорядку дня кафедри;

прибувати на заняття з військової підготовки охайно одягненими у форму, що визначається наказом завідувача кафедри, мати акуратну зачіску;

зберігати військове майно, озброєння, військову техніку, навчальне обладнання, дотримуватись заходів безпеки під час проведення занять зі зброєю та на військовій техніці;

виконувати вимоги режиму таємності та не допускати розголошення державної таємниці, яка їм буде довірена або стане відомою під час навчання.

IV. Управління кафедрою права та обов'язки завідувача кафедри

1. Ректор університету, структурним підрозділом якого є кафедра військової підготовки, забезпечує організацію і проведення підготовки військових фахівців, створення необхідної матеріально-технічної бази, забезпечення збереження озброєння, військової техніки та військового майна, отриманого від Міністерства оборони України та інших військових формувань, забезпечення захисту інформації, що становить державну таємницю.

На ректора університету, крім повноважень, визначених Законом України «Про вищу освіту», покладається:

виконання державного замовлення на підготовку військових фахівців у чисельності та за спеціальностями, що визначається наказами Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України;

організація розробки та затверджень правил прийому до університету, зокрема для кафедри військової підготовки щодо підготовки військових фахівців з урахуванням вимог умов прийому до університету та Інструкції про організацію та проведення військово-професійної орієнтації молоді та прийому до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, затвердженої наказом Міністра оборони України від 05 червня 2014 року № 360, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 26 червня 2014 року за № 704/25481;

організація проведення фахових випробувань (конкурсного відбору) на навчання громадян, які виявили бажання навчатися в університеті за спеціальностями підготовки військових фахівців, із залученням до складу приймальної комісії представників кафедри;

зарахування до університету осіб, відібраних за конкурсом на навчання для потреб Міністерства оборони України та інших військових формувань, у межах державного замовлення;

укладання контракту з громадянами, які виявили бажання пройти військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу за кошти фізичних осіб;

організація освітнього процесу на кафедрі, у тому числі затвердження навчальних планів, програм навчальних дисциплін тощо;

обговорення на засіданнях ректорату та вченої ради університету стану підготовки військових фахівців;

забезпечення окремого розміщення кафедри, надання їй приміщень і об'єктів для зберігання озброєння, військової техніки, військового майна, матеріальних та технічних засобів та для проведення занять відповідно до чинних норм та навчальних програм;

оплата видатків за комунальні послуги та експлуатацію будівель і споруд, що знаходяться на балансі університету, у яких організовано підготовку військових фахівців;

фінансування всіх видів діяльності кафедри, що передбачені навчальними планами та програмами навчальних дисциплін, винятком тих видів діяльності, фінансування яких здійснюється за кошти Міністерства оборони України.

Ректор університету за поданням завідувача кафедри може заохочувати тих, хто навчається за досягнуті ними високі показники у навчально-виховній, науковій, науково-технічній, інноваційній та методичній діяльності.

2. Міністерство оборони України та інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядкована кафедра з метою забезпечення функціонування та управління кафедрою:

розробляють та затверджують штатні розписи та затверджують додаткові штатні розписи кафедри та табелі до них, що необхідні для виконання функцій кафедри;

утримують особовий склад кафедри за штатним розписом для підготовки військових фахівців;

забезпечують кафедру військовим майном, озброєнням та військовою технікою, навчально-тренувальними засобами, спеціальною літературою і картами відповідно до штатних розписів та табелів до них;

забезпечують монтаж (демонтаж), налагодження (регулювання) озброєння і військової техніки, забезпечення запасними частинами і матеріалами для проведення ремонтів озброєння військової техніки та автомобільного транспорту кафедри;

погоджують правила прийому на навчання до університету, де здійснюється підготовка військових фахівців;

визначають вимоги до кандидатів для вступу на навчання на кафедру;

утворюють екзаменаційні комісії (підкомісії) для проведення атестації осіб, які завершують навчання, та призначають голів цих комісій (підкомісій) за погодженням з Міністерством освіти і науки України;

здійснюють контроль за станом охорони державної таємниці та захисту іншої інформації з обмеженим доступом.

3. Завідувач кафедри зобов'язаний:

постійно підтримувати готовність кафедри до функціонування в умовах особливого періоду;

забезпечувати виконання навчальних програм підготовки військових фахівців;

організовувати та здійснювати контроль навчальної, методичної, наукової та виховної роботи на кафедрі;

організовувати розробку програм військової підготовки офіцерів запасу, забезпечувати повне і якісне їх виконання;

вживати заходи щодо зміцнення військової та трудової дисципліни особового складу кафедри і підтримання правопорядку;

розробляти правила внутрішнього розпорядку кафедри і забезпечувати їх виконання;

своєчасно готувати та подавати встановленим порядком пропозиції щодо корегування штатного розпису (додаткового штатного розпису) кафедри, забезпечувати дотримання штатно-фінансової дисципліни у межах компетенції;

організовувати розробку та затвердження службових обов'язків та посадових інструкцій для усіх категорій особового складу кафедри і забезпечувати контроль за їх виконанням;

розподіляти функції управління кафедри між своїми заступниками щодо забезпечення його діяльності і затверджувати їх службові обов'язки;

визначати навчальне навантаження науково-педагогічних, педагогічних працівників кафедри в межах, що встановлюються Інструкцією з планування та обліку діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, навчальних центрів Збройних Сил України), затвердженою наказом Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2002 року № 155/291, зареєстрованою у Міністерстві юстиції 27 травня 2002 року за № 452/6740;

вживати заходи щодо постійного вдосконалення навчально-виховного процесу і втілення передових методів навчання і виховання громадян, забезпечувати викладання військових дисциплін на високому науковому і методичному рівні;

організовувати роботу з військово-професійної орієнтації та професійного психологічного відбору громадян України, які висловили бажання навчатися за програмою офіцерів запасу;

організовувати та проводити відбір громадян України, які залучаються до військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу;

брати участь у розробці кваліфікаційних характеристик, які визначають вимоги до підготовки офіцерів запасу з відповідних військово-облікових спеціальностей;

подавати пропозиції щодо відрахування та поновлення на навчання громадян, які залучаються до військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу;

брати участь в атестуванні громадян України, які здобули відповідну вищу освіту, пройшли повний курс військової підготовки за програмою

підготовки офіцерів запасу та склали встановлені екзамени, до присвоєння первинного військового звання “молодший лейтенант запасу”;

організовувати проведення розрахунків вартості військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу для укладання відповідних контрактів з громадянами, які виявили бажання пройти військову підготовку за рахунок коштів фізичних осіб, та за своїм підписом і підписом ректора подавати розрахунки до Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України (відповідного структурного підрозділу центрального органу виконавчої влади, якому підпорядкована кафедра) на затвердження;

особисто проводити навчальні заняття з громадянами;

організовувати експлуатацію та збереження озброєння і військової техніки, які надані кафедрі для проведення підготовки військових фахівців;

забезпечувати вдосконалення навчально-матеріальної бази, складання і подання заявок у органи постачання Міністерства оборони України на одержання озброєння, військової техніки, паливно-мастильних матеріалів, військово-навчального майна та літератури для кафедри в межах норм постачання;

організовувати та здійснювати зв'язок з іншими факультетами та кафедрами університету, іншими вищими навчальними закладами регіону, підтримувати зв'язки з військовими частинами, установами, військовими навчальними закладами, підприємствами та організаціями з питань діяльності кафедри;

забезпечувати охорону праці, дотримання законності і внутрішнього порядку на кафедрі та в місцях тимчасового виконання завдань особовим складом;

організовувати роботу щодо охорони державної таємниці та захисту інформації з обмеженим доступом;

забезпечувати своєчасне подання встановленої звітності.

4. Завідувач кафедри, у межах своїх повноважень, видає накази і розпорядження, обов'язкові для виконання особовим складом і працівниками кафедри.

V. Порядок організація освітньої, наукової, науково-технічної, інноваційної та методичної діяльності

1. Освітня діяльність на кафедрі реалізується у вигляді навчально-виховного процесу, який включає навчальну, виховну, методичну та наукову діяльність. Перелік документів, які відпрацьовуються на кафедрі з питань підготовки військових фахівців, визначаються Міністерством оборони України та Міністерством освіти і науки України.

2. Навчальна робота є одним з основних видів діяльності кафедри і проводиться відповідно до затверджених програм військової підготовки, які визначають організацію, теоретичний і практичний зміст підготовки громадян України, а також оптимальний обсяг теоретичних знань і практичних навичок, отримуваних ними з військово-облікової спеціальності.

До навчальної роботи відносяться заходи з планування, організації і проведення всіх видів занять, поточного та підсумкового контролю за засвоєнням навчального матеріалу.

3. Для проведення військової підготовки в освітньо-професійних програмах підготовки та навчальних планах університету, в якому громадяни проходять таку підготовку, передбачається не менш як 29 кредитів ЄКТС, з них не менше 435 годин на заняття під керівництвом викладача. Військова підготовка, як правило, планується та проводиться протягом одного навчального дня на тиждень (методом проведення “військового дня”) протягом до двох років навчання.

У разі коли вищий навчальний заклад, в якому громадяни України проходять військову підготовку, та кафедра розташовані в різних населених пунктах, планування такої підготовки та її проведення на кафедрі здійснюється протягом двох - трьох тижнів поточного семестру (навчального року) протягом двох з половиною років навчання, що передбачається відповідним договором про організацію такої підготовки та умови її фінансування.

4. Планування навчальної роботи повинно забезпечити повне і якісне виконання програм військової підготовки громадянами України за програмами підготовки офіцерів запасу, вивчення військових дисциплін на базі знань, які здобувають або здобули громадяни з цивільної спеціальності, правильну послідовність у вивченні дисциплін розділів програми, комплексацию тактичної (тактико-спеціальної) підготовки з іншими військовими дисциплінами, рівномірне навчальне навантаження викладацького складу і раціональне використання навчально-матеріальної бази кафедри для практичного навчання громадян. Розробка документів з планування повинна бути закінчена за два тижні до початку нового навчального року.

Планування навчальної роботи на кафедрі включає розробку:

плану роботи кафедри на навчальний рік;

плану роботи на календарний місяць;

розрахунку річного навантаження науково-педагогічних працівників;

графіку-календаря навчального процесу кафедри на навчальний рік;

розкладу навчальних занять;

розкладу екзаменів;

індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників на навчальний рік.

Крім зазначених документів, на кафедрі можуть розроблятися й інші необхідні документи з планування, організації і обліку, на основі вимог керівних документів Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України.

5. Основними видами навчальних занять є: лекції, семінарські, практичні, індивідуальні, групові заняття та вправи, самостійні заняття під керівництвом науково-педагогічного працівника, тактичні (тактико-спеціальні) заняття та навчання, в тому числі і у військах, практики, виконання курсових робіт (проектів, завдань), контрольні (тестові) роботи, консультації, самостійна робота громадян. За рішення кафедри можуть проводитися конференції, ділові ігри, імітаційні вправи та інші заняття. Облік всіх видів занять здійснюється у журналі обліку занять.

6. Громадян України, які здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче бакалавра та пройшли теоретичний і практичний курс навчання з військової підготовки, залучаються до проходження передбаченого програмою військової підготовки навчального збору.

Призов і направлення громадян України, які проходять військову підготовку, на навчальний збір здійснюються військовими комісаріатами за списками, наданими кафедрою.

Перед початком проведення навчального збору (не пізніше як за місяць до його початку) громадян України, які проходять військову підготовку, направляються для проходження медичного огляду військово-лікарської комісії за місцем перебування на військовому обліку. Особи, які визнані комісією за станом здоров'я непридатними для проходження навчального збору, від збору звільняються, випускні екзамени не складають і до офіцерського складу не атестуються.

Начальником навчального збору призначається один із заступників командира військової частини, на базі якої організовується і проводиться збір.

Начальник навчального збору є прямим начальником для всього особового складу збору.

Обов'язки командирів навчальних рот (батареї) на зборах виконують офіцери військової частини. Громадяни та інші особи, які виконують обов'язки командирів навчальних взводів (відділень, обслуги, екіпажів), мають бути підготовлені заздалегідь на кафедрі до виконання обов'язків за цими посадами.

Громадяни України, які проходять військову підготовку, під час збору залучаються до несення служби добового наряду. За практичне несення внутрішньої служби громадянам виставляються оцінки в журнали обліку занять.

Залучати громадян під час проходження ними навчального збору у військах на господарчі та інші роботи, які не пов'язані із навчальним процесом, забороняється.

Громадяни, які систематично або грубо порушують військову дисципліну та громадський порядок під час проходження навчального збору, наказом начальника навчального збору усуваються від проходження збору і направляються до університету (місця проживання). У цьому разі зазначеним громадянам, які проходили військову підготовку, проходження навчального збору не зараховується, до складання випускних екзаменів з військової підготовки вони не допускаються і до офіцерського складу не атестуються.

Тривалість проведення навчального збору становить 30 діб, з яких:

24 доби – на бойову, воєнно-ідеологічну підготовку та на складання випускного екзамену (якщо його проведення передбачено програмою військової підготовки у військах);

1 доба – на влаштування й організацію внутрішньої служби після прибуття до військової частини (ВВНЗ);

1 доба – на обслуговування і здавання озброєння, військової техніки та майна після завершення збору;

4 доби – вихідні дні.

Тривалість навчального тижня на навчальному зборі становить 6 діб, навчального дня – 6 годин занять і 2 години самостійної підготовки, в передвихідні (передсвяткові) дні – 6 годин занять без проведення самостійної підготовки. Крім того, передбачається час на проведення виховної, спортивно-масової роботи і час на обслуговування військової техніки та озброєння.

Під час проведення тактичних (тактико-спеціальних) навчань, бойових стрільб, занять з проведення регламентних робіт, водіння бойових машин тривалість навчального дня не регламентується.

Під час збору проводиться необхідна робота з підготовки громадян України, які проходять військову підготовку, до складання Військової присяги.

Після проходження всієї програми навчального збору та складання випускного екзамену громадяни, які проходять військову підготовку, в урочистих умовах складають Військову присягу згідно з порядком, установленим Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України.

Про складання Військової присяги в посвідченні про приписку до призовної дільниці та особовій картці громадянина, який проходить військову підготовку, робиться відмітка “Військову присягу склав (день, місяць, рік)”.

7. Контроль успішності і якості підготовки громадян розподіляється на поточний і підсумковий. Поточний контроль призначається для перевірки ходу і якості засвоєння навчального матеріалу, управління навчально-виховним процесом, стимулювання навчальної праці громадян і удосконалення методики проведення занять. Підсумковий контроль проводиться для визначення рівня підготовленості громадян відповідно до вимог програми військової підготовки громадян України. Він проводиться під час складання заліків, семестрових екзаменів та випускного екзамену. Для громадян, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, установлюється не більше двох заліків і двох екзаменів за весь період навчання з урахуванням випускного екзамену.

8. Методична робота на кафедрі є складовою частиною її освітньої діяльності.

Основними завданнями методичної роботи є:

науково-методичне забезпечення організації, проведення та управління якістю навчально-виховного процесу;

підвищення методичної майстерності керівного складу, науково-педагогічних працівників;

удосконалення методики, форм та технологій проведення всіх видів навчальних занять тощо.

Основними формами і напрямками методичної роботи на кафедрі є:

навчально-методичні (методичні) збори і наради, науково-методичні семінари;

засідання кафедри та предметно-методичних груп з розгляду питань методики навчання та виховання громадян;

інструкторсько-методичні, показові, відкриті та пробні заняття;

лекції, доповіді, повідомлення з питань методики навчання, загальної та військової педагогіки і психології;

розробка і вдосконалення навчально-методичних матеріалів, фондів кваліфікаційних (комплексних кваліфікаційних) задач та тестів тощо, вдосконалення матеріально-технічного забезпечення навчального процесу;

проведення педагогічних (методичних) експериментів і втілення їх результатів у навчально-виховний процес, вивчення та реалізація в навчально-виховному процесі вимог керівних документів, передового педагогічного досвіду та досвіду бойової підготовки військ;

розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо планування праці науково-педагогічних працівників та військової підготовки громадян;

проведення контролю навчальних занять.

На кафедрі створюються предметно-методичні комісії, до складу яких входять науково-педагогічні працівники, які спільно проводять навчальну та навчально-методичну роботу з груп навчальних дисциплін або певної навчальної дисципліни. До складу комісії можуть залучатися викладачі суміжних навчальних дисциплін, а також керівний склад кафедри. Голова предметно-методичні комісії призначається завідувачем кафедри.

Засідання кафедри та предметно-методичних груп проводяться не рідше одного разу на місяць. Рекомендації та рішення відображаються в протоколі засідання.

Кафедра розробляє план методичної роботи на навчальний рік.

9. Наукова діяльність є одним з основних видів освітньої діяльності кафедри і службовим обов'язком керівного складу, науково-педагогічних працівників кафедри, головним засобом досягнення необхідного рівня якості підготовки військових фахівців з вищою освітою, науково-педагогічних та інших працівників, що реалізовується за рахунок:

інтеграції вищої освіти та науки;

використання у навчальному процесі досягнень науково-технічного прогресу та залучення тих, хто навчається, до участі в наукових роботах, що ведуться на кафедрі;

організації наукової та науково-технічної діяльності у взаємозв'язку з навчальним процесом у межах діяльності наукових гуртків воєнно-наукового товариства;

проведення олімпіад (конкурсів) серед тих, хто навчається;

залучення провідних учених та науковців до проведення навчального процесу.

Основними суб'єктами наукової діяльності кафедри є науково-педагогічні працівники. До проведення наукових досліджень на кафедрі залучаються як постійний склад так і громадяни.

Основними завданнями наукової діяльності на кафедрі є:

проведення фундаментальних, пошукових і прикладних досліджень у пріоритетних напрямках науково-технічного прогресу, теорії та практики будівництва і застосування Збройних Сил України, підвищення їх боєздатності, створення нових зразків озброєння та військової техніки;

дослідження актуальних проблем і перспектив розвитку військової освіти;

узагальнення досягнень зарубіжних країн у галузі будівництва та розвитку військових структур, способів ведення бойових дій, створення нових видів озброєння та військової техніки;

організація інформаційно-рекламної і видавничої діяльності для пропаганди досягнень кафедри шляхом видання монографій, підручників та інших наукових і науково-методичних матеріалів;

створення сучасної науково-експериментальної і навчально-лабораторної бази та їх ефективне використання.

Основними формами наукової та науково-технічної діяльності на кафедрі є:

виконання фундаментальних, пошукових і прикладних досліджень (науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт);

експериментальна перевірка теоретичних висновків і положень, проведення експериментальних досліджень у лабораторних умовах, на полігонах і у військах (силах), узагальнення результатів наукових досліджень і вироблення рекомендацій для їх утілення в практику військ ;

розробка військово-теоретичних праць, підручників, монографій, дисертацій, наукових статей, доповідей, програмного забезпечення, а також участь у розробці статутних (нормативних) документів за планами відповідних органів військового управління;

організація роботи воєнно-наукових товариств;

аналіз, узагальнення і розповсюдження досвіду наукової діяльності та його втілення у практику військ і навчальний процес кафедри;

підготовка і проведення наукових конференцій і семінарів;

підготовка рецензій на наукові праці;

патентно-ліцензійна, винахідницька і раціоналізаторська робота тощо.

Воєнно-наукова робота громадян проводиться на кафедрі в тісному зв'язку з навчальним процесом як його невід'ємне продовження. Вона поділяється на науково-дослідну роботу, що входить до навчального процесу, і на роботу, яка виконується поза навчальним часом. Науково-дослідна робота громадян, що входить до навчального процесу, передбачає:

виконання планових завдань, курсових, науково-практичних, робіт з елементами наукових досліджень;

виконання конкретних нетипових завдань науково-дослідного характеру в період проходження навчального збору у військах;

вивчення теоретичних основ, методики, постановки, організації та виконання наукового експерименту, обробки результатів наукових досліджень.

Науково-дослідна робота громадян, яка виконується поза навчальним часом, організовується за такими формами:

участь громадян у виконанні науково-дослідних робіт, що проводяться на кафедрі;

винахідницька і раціоналізаторська робота;

участь у конкурсах кафедри, міжвузівських конкурсах (форумах) наукових робіт Міністерства оборони України, всеукраїнських конкурсах

студентських наукових робіт, всеукраїнських студентських олімпіадах із спеціальностей і навчальних дисциплін, які проводяться Міністерством освіти і науки України;

лекторська робота щодо розповсюдження знань у галузі військової науки і техніки.

Кафедра розробляє річний план наукової роботи на календарний рік.

10. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників здійснюється під час проведення ними всіх видів навчальних занять, методичної та наукової роботи, під час занять з індивідуальної підготовки, а також у процесі самостійної роботи з удосконалення військових і спеціальних знань.

Підвищення кваліфікації, крім того, здійснюється науково-педагогічними працівниками у навчальних закладах (підрозділах) системи підвищення кваліфікації фахівців Міністерства оборони України та інших органів виконавчої влади України, на стажуванні в провідних вищих військових навчальних закладах, вищих навчальних закладах і науково-дослідних установах, на підприємствах промисловості, а також на курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки.

На кафедрі робота з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників організовується перспективним і річним (на навчальний рік) планами підвищення кваліфікації.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри планує і організовує завідувач кафедри. На кожного призначеного на кафедру науково-педагогічного працівника, який починає педагогічну діяльність на кафедрі, розробляється план його професійного становлення, розрахований на два роки. Для безпосереднього керівництва і надання допомоги такому науково-педагогічному працівнику призначається керівник із числа досвідчених науково-педагогічних працівників кафедри, які мають практичний досвід викладацької діяльності не менше п'яти років.

Навчання науково-педагогічних працівників на курсах підвищення кваліфікації або стажування в провідних вищих військових навчальних закладах, вищих навчальних закладах і науково-дослідних установах, на підприємствах промисловості здійснюється з періодичністю один раз на 5 років. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з досвідом роботи на кафедрі не менше п'яти років може здійснюватися безпосередньо на кафедрі за індивідуальними планами, затвердженими завідувачем кафедри.

VI. Майно та джерела фінансування кафедри

1. Матеріально-технічну базу військових навчальних підрозділів складає комплекс матеріальних та технічних засобів, будівель та споруд, що призначені для забезпечення підготовки тих, хто навчається з установлених військових спеціальностей відповідно до навчальних планів, програм навчальних дисциплін, сучасних технологій і методик навчання, табелів до штатів (штатних розписів), а також для виконання наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних працівників.

2. Основними елементами матеріально-технічної (навчально-матеріальної) бази кафедри є:

навчально-лабораторна база (лабораторне устаткування та обладнання, вимірювальна, телекомунікаційна та обчислювальна техніка, технічні засоби навчання і контролю, наочне приладдя тощо);

аудиторії, класи, кабінети, бібліотека, викладацькі кімнати, інші навчальні та навчально-допоміжні приміщення;

склади для зберігання військової техніки, зброї, приладів;

об'єкти, призначені для відпрацювання завдань загальновійськової та спеціальної підготовки і проведення зборів;

інші матеріальні та технічні засоби, будівлі та споруди;

підручники та навчальні посібники, наукова та довідкова література, статuti, порадики, курси стрільби та водіння, інші нормативні документи та навчальні матеріали.

Кафедра розміщується на фондах, що знаходяться на праві господарського відання університету.

Приміщення, що надаються кафедрі для проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу, обладнуються за тематикою розділів програм підготовки за відповідними військово-обліковими спеціальностями.

3. Для відпрацювання з тими, хто навчається, тактико-вогневих завдань, передбачених програмою військової підготовки і проведення професійної підготовки з науково-педагогічним складом кафедра може за потреби використовувати польову навчальну базу (полігони) військових частин і військових навчальних закладів Збройних Сил України та інших військових формувань.

4. Забезпечення військовою технікою та озброєнням, боєприпасами, транспортними засобами, навчально-тренувальними засобами, приладами, апаратурою, інструментом, запасними частинами до військової техніки, а також військовими статутами, порадиками, посібниками, інструкціями, топографічними картами, спеціальною літературою, паливом та мастильними матеріалами, спеціальними рідинами та іншими матеріалами відповідно до штатних розписів та норм постачання здійснюється за заявками завідувача кафедри через відповідні постачальні органи Міністерства оборони України.

Забезпечення кафедри матеріальними засобами, а також порядок монтажу (демонтажу), налагодження (регулювання) озброєння і військової техніки, проведення поточного, середнього та капітального ремонту військової техніки, озброєння встановлюється Міністерством оборони України.

Забезпечення кафедри нормативними документами Міністерства оборони України, іншими документами та навчальними кінофільмами покладається на керівника органу військового управління, якому підпорядкована кафедра.

5. Для проведення практичних занять з озброєнням, військовою технікою, а також польових занять громадяни, які проходять військову підготовку, можуть забезпечуватись спеціальним одягом.

Склад комплекту спеціального одягу узгоджується з начальником Тилу Збройних Сил України.

Спеціальним одягом громадяни забезпечуються з розрахунку - один комплект на 10 громадян, які залучаються до військової підготовки, з терміном його використання протягом трьох років. Якщо кафедра здійснює військову підготовку менше ніж 250 громадян, вона повинна мати 30 комплектів спеціального одягу.

6. Розвиток та вдосконалення навчально-матеріальної бази кафедри здійснюється на основі перспективного (п'ятирічного) та річних планів.

Перспективний план розвитку навчально-матеріальної бази затверджується ректором університету за поданням завідувача кафедри і узгоджується з Міністерством оборони України.

7. Фінансування кафедри здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, передбачених Міністерством освіти і науки України, Міністерством оборони України та кошти фізичних осіб за рахунок надходження від надання платної освітньої послуги відповідно до кошторису університету, який включає і витрати Міністерства оборони України, пов'язані з забезпеченням та проведенням цієї підготовки. Цей кошторис погоджує Міністерство оборони України.

8. З метою забезпечення функціонування кафедри Міністерство оборони України здійснює:

фінансування видатків на утримання військовослужбовців та працівників призначених на посади згідно штатного розпису;

виділення коштів на відрядження працівників, а також тих, хто навчається на кафедрі, пов'язаних з освітнім процесом та заходами, що проводить Міністерство оборони України;

витрати на утримання, розвиток і вдосконалення матеріально-технічної бази;

витрати на придбання видаткових матеріалів та на інші навчальні потреби, пов'язані із забезпеченням діяльності кафедри.

9. З метою забезпечення функціонування кафедри Міністерство освіти і науки здійснює:

експлуатацію та ремонт будівель і споруд університету у яких розміщено кафедру;

виділення кафедрі університету коштів на відрядження штатних працівників університету, які пов'язані з освітнім процесом студентів, фізичною підготовкою і спортом, навчальними та культурно-освітніми заходами, на оплату користування службовим телефоном та ведення таємного та службового діловодства та листування;

охорону озброєння, військової техніки та майна, переданих Міністерством оборони України університету для підготовки військових фахівців.

10. За рахунок університету здійснюються витрати:

на отримання, розвиток і вдосконалення матеріально-технічної бази за умови, що ці фонди знаходяться на балансі університету;

на придбання видаткових матеріалів та інші навчальні потреби, пов'язані із забезпеченням діяльності кафедри.

11. Для фінансування кафедри можуть залучатися інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

VII. Інші питання щодо функціонування кафедри

1. Виховна робота на кафедрі є невід'ємною частиною навчально-виховного процесу і включає в себе організаційні, морально-психологічні, педагогічні, інформаційні, культурно-просвітницькі та військово-соціальні заходи, які проводяться з метою формування у громадян України морально-психологічних якостей, необхідних для військової служби.

2. Основними завданнями виховної роботи на кафедрі є:

виховання у громадян України глибокого почуття любові до України, її народу, виховання в них бойових якостей, духовної та психологічної готовності із зброєю в руках захищати Українську державу, формування якостей громадянина-патріота, особистої відповідальності за оборону і безпеку України;

формування у громадян поваги до Конституції України та інших законів України, свідомого виконання вимог статутів Збройних Сил України, наказів та директив Міністра оборони України і начальника Генерального штабу Збройних Сил України;

виховання у громадян свідомого, творчого ставлення до навчання, високої культури поведінки; високих моральних і бойових якостей на історичних традиціях українського народу, свідомого ставлення до виконання службових обов'язків, гордості за належність до Збройних Сил України, вірності традиціям і Бойовому прапору; ефективне використання з цією метою військових ритуалів;

вивчення та задоволення духовних запитів громадян і членів їх родин, організація дозвілля громадян;

морально-психологічне вивчення особового складу, проведення професійного психологічного добору;

забезпечення психологічної адаптації всіх категорій працівників кафедри відповідно до їх фаху та індивідуальних нервово-психологічних особливостей; проведення відповідної профілактичної роботи;

вивчення соціально-психологічного стану в підрозділах кафедри, опрацювання пропозицій щодо вдосконалення виховної роботи;

вивчення та коригування соціально-психологічного стану в підрозділах, проведення соціально-психологічних заходів щодо зміцнення дисципліни;

соціально-психологічний аналіз чинників, які сприяють виникненню нестатутних стосунків та інших негативних явищ, їх соціально-психологічна профілактика та корекція;

організація та проведення заходів з виконання вимог законодавчих актів України щодо соціального і правового захисту працівників та членів їх сімей;

уживання необхідних заходів щодо стабілізації викладацьких колективів предметно-методичних груп, формування в них атмосфери творчої роботи, високої моралі та відповідальності;

виховання у громадян України якостей, необхідних майбутньому офіцеру, здатному грамотно навчати та виховувати підлеглих, зміцнювати військову дисципліну і організованість, підтримувати постійну бойову готовність, уміло згуртовувати військові колективи, працювати в умовах демократизації життя у військах;

аналіз відгуків на випускників кафедри з військ.

3. З метою забезпечення внутрішньої повсякденної діяльності кафедра має право на свої печатки та штампи.

4. Печатки: кафедри військової підготовки; для пакетів.

5. Штампи: кутовий штамп; штамп про закінчення навчання; штамп про складання присяги; штамп про кількість аркушів; штамп “Вхідний №”; штамп “Інвентарний №”.

6. З метою формування у громадян практичних навичок у виконанні вимог військових статутів, виконавчої та військової дисципліни, забезпечення високої організованості та стройової підтягнутості видається наказ про формування навчальних взводів, встановлюється розпорядок дня, форма одягу, порядок поведінки громадян під час проведення навчального процесу на кафедрі, а також порядок роботи науково-педагогічних працівників та працівників.

7. Розпорядок дня розробляється на кафедрі і затверджується завідувачем кафедри. Розпорядком дня передбачається час для ранкового огляду, навчальних занять, самостійної підготовки, догляду за військовою технікою та озброєнням, тренувань за спеціальністю, виховної роботи з громадянами (у поза навчальний час). Крім того, в ньому визначається робочий час науково-педагогічних працівників і працівників.

8. Для контролю дотримання визначених вимог повсякденної діяльності, консультацій громадян призначається черговий викладач кафедри.

9. Внутрішній порядок на кафедрі військової підготовки організовується відповідно до наказу ректора університету “ Про організацію військової підготовки громадян України ”. При цьому враховуються особливості розміщення кафедри і організації навчального процесу, Статутів Збройних Сил України, наказів та директив Міністра оборони України і начальника Генерального штабу Збройних Сил України.

10. Кафедра не має свого режимно-секретного органу і таємне діловодство здійснює через режимно-секретний орган університету.

Ректор ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника»

Командувач Сил логістики
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

_____ І.ЦЕПЕНДА

_____ О.ВИШНІВСЬКИЙ

“ _____ 2019р.

“ _____ 2019р.